

**UCHWAŁA NR XXXVIII/248/2020
RADY MIEJSKIEJ ZĄBKOWIC ŚLĄSKICH**

z dnia 17 grudnia 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego programu wspierania rodziny w Gminie Ząbkowice Śląskie na lata
2021 - 2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 713 ze zm.), w związku z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 821) w związku z Rada Miejska w Ząbkowicach Śląskich uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny program wspierania rodziny w Gminie Ząbkowice Śląskie na lata 2021-2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Ząbkowic Śląskich.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Andrzej Dominik

Załącznik
do Uchwały nr XXXVIII/248/2020
Rady Miejskiej Ząbkowice Śląskich
z dnia 17 grudnia 2020 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE
NA LATA 2021 - 2023**

Spis treści

Wstęp	3
I. Podstawa prawna	4
II. Diagnoza	4
III. Analiza SWOT	8
IV. Odbiorcy programu	9
V. Cele Programu	11
VI. Realizatorzy Programu	13
VII. Finansowanie Programu	13
VIII. Monitoring Programu	13
Podsumowanie	14

Wstęp

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków, w szczególności dzieci. Środowisko rodzinne oddziałuje na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb w sferze psychicznej i materialno-bytowej. Rodzina funkcjonalna konsekwentnie i z powodzeniem spełniająca swoje zadania, stanowi dla swych członków, przede wszystkim dzieci, źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Uzależnienia, przemoc w rodzinie, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe oraz złą sytuacja materialna to główne problemy dezorganizujące życie rodzin.

Obowiązkiem gminy jest dbanie o dobro swoich mieszkańców, a co za tym idzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i nie potrafiących samodzielnie rozwiązać swoich sytuacji kryzysowych. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny, bo to w dezintegracji rodziny tkwi źródło sieroctwa społecznego. Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny, wymienić należy: niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców, karalność sądową, przejawy psychopatii, maltretowanie oraz znęcanie się nad dzieckiem. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą.

Skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta we współpracy ze środowiskiem lokalnym, w tym sąsiedzkim, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, Kościołem i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie

odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości.

Prowadzenie profilaktycznych działań wspierających dziecko w rodzinie jest formą najbardziej optymalną i skuteczną. Natomiast praca z rodziną biologiczną, w przypadku gdy zaistniała konieczność umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, ma na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny wskazane są zarówno ze względów społecznych, jak i ekonomicznych, gdyż służą obniżeniu kosztów gminy związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Program będzie miał zatem charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny, w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

I. Podstawa prawna:

Zadania przyjęte do realizacji w ramach Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- a) ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 821),
- b) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. z 2020 r. poz.1876),
- c) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 ze zm.),
- d) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.),
- e) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050).

II. Diagnoza

Pomoc społeczna ma na celu wspieranie osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, jeżeli nie są w stanie samodzielnie pokonać trudności, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Szukając pomocy osoby i rodziny oczekują odreagowania swoich emocji, wglądu w przyczyny trudnej sytuacji oraz pomocy w dokonaniu zmian w swoim życiu

Pod opieką Ośrodka Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich w roku 2019 znajdowało się 463 rodziny, w tym 143 rodziny w których wychowuje się 293 troje dzieci do 18 roku życia.

Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą OPS, dane za 2019 r.

Struktura rodziny	Liczba rodzin
wielodzietne	43
niepełne	70

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śl.

Rodziny objęte pomocą OPS z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie, dane za 2019 r.

	Liczba dzieci w rodzinie						
	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci	7 i więcej dzieci
Liczba rodzin	55	45	28	12	2	1	0

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śl.

Powody przyznawania pomocy

Powody przyznawania świadczeń	Liczba rodzin rok 2017	Liczba rodzin rok 2018	Liczba rodzin rok 2019
ubóstwo	320	266	246
bezdomność	18	11	13
bezrobocie	248	200	188
niepełnosprawność	216	222	208
Długotrwała choroba	255	246	262
bezradność w sprawach op.-wych.	215	184	186
przemoc w rodzinie	6	12	9
alkoholizm	9	13	21
narkomania	3	1	2
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	11	5	6
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietność	50	49	57

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śl.

Główną przesłanką przyznania świadczeń z pomocy społecznej jest ubóstwo. W gminie Ząbkowice Śląskie w rodzinach wychowujących dzieci do 18 roku życia jego przyczyną było najczęściej bezrobocie.

Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie lub z opóźnieniem, wychowanie przedszkolne jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej, funkcjonalnej i społecznej. Wychowaniem przedszkolnym, realizowanym w Ząbkowicach Śląskich w 5 przedszkolach publicznych, 5 oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych oraz w 4 przedszkolach niepublicznych objęte są dzieci w wieku 3 – 6 lat. W tym jedno przedszkole zapewnia opiekę w ramach 1 oddziału integracyjnego.

Dzieci uczęszczające do przedszkoli w Ząbkowicach Śląskich

placówka wychowania przedszkolnego	liczba dzieci w roku szkolnym		
	2017/2018	2018/2019	2019/2020
przedszkole publiczne	524	518	525
przedszkole niepubliczne	127	120	136
szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi	125	118	106
łącznie:	776	756	767

Źródło: Wydział EKS Urzędu Miejskiego w Ząbkowicach Śl.

W 2019 r. edukacja szkolna w Ząbkowicach Śląskich realizowana była w 6 miejskich i wiejskich szkołach podstawowych.

Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów w Ząbkowicach Śląskich

szkoła	liczba dzieci w roku szkolnym		
	2017/2018	2018/2019	2019/2020
szkoła podstawowa publiczna	1337	1549	1517
gimnazjum publiczne ¹	356	165	X
łącznie:	1693	1714	1517

Źródło: Wydział EKS Urzędu Miejskiego w Ząbkowicach Śl.

¹ 1 września 2019 roku **gimnazja** powstałe w wyniku reformy systemu oświaty w 1999 roku po 20 latach funkcjonowania zostały zlikwidowane. 31 sierpnia 2019 roku był ostatnim dniem ich funkcjonowania w ustroju szkolnym. Ostatnie roczniki klas w latach 2017–2019 były nazywane „oddziałami gimnazjalnymi”.

Podstawową formą wsparcia w kryzysach szkolnych, rówieśniczych i osobistych dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych w 2019 roku były dwie świetlice z programem socjoterapeutycznym, prowadzone w Ząbkowicach Śląskich przez organizacje pozarządowe w formie placówek wsparcia dziennego. Dzieci otoczone opieką wychowawców w godzinach popołudniowych mają zapewnione warunki do nauki, zabawy oraz twórczego spędzania wolnego czasu. Uczestnikami zajęć są w większości dzieci z rodzin objętych pomocą społeczną. W 2019 r. obejmowały opieką łącznie 65 dzieci. Dodatkowo wszystkie dzieci objęte wychowaniem i edukacją od żłobka do szkoły ponadpodstawowej z rodzin, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego ustawą o pomocy społecznej, mają możliwość korzystania z ciepłych posiłków w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W 2019 r. z nieodpłatnych posiłków korzystało 239 dzieci.

Od 2013 roku Gmina Ząbkowice Śląskie realizuje lokalny Program „Ząbkowicka Rodzina”. Program oferuje pakiet zniżek w opłatach za korzystanie z oferty instytucji kultury, sportu, rekreacji i turystyki oraz zniżki na zakup produktów i usług lokalnych przedsiębiorców.

Program, który koordynuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich skierowany do rodzin wielodzietnych, w tym zastępczych, które mieszkają lub są zameldowane na terenie Gminy Ząbkowice Śląskie i mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci w wieku do 18 lub 24 lat - w zależności od kontynuacji nauki. Program oferuje pakiet zniżek w opłatach za korzystanie z oferty instytucji kultury, sportu, rekreacji i turystyki oraz zniżki na zakup produktów i usług lokalnych przedsiębiorców.

Do końca grudnia 2019 r. do Ośrodka wpłynęło 34 wniosków rodzin, które spełniły wymogi o wydanie „Karty Ząbkowickiej Rodziny”. Łączna liczba osób w rodzinach - 172.

Od 2014 roku Gmina Ząbkowice Śląskie przystąpiła do realizacji krajowego programu „Karta Dużej Rodziny”. Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymają kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności.

Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju.

Zniżki mogą oferować nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni. W Gminie Ząbkowice Śląskie Kartę przyznaje Ośrodek Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich na wniosek członka rodziny wielodzietnej. W 2019 roku OPS przyjął 152 wnioski na Karty Dużej Rodziny, wszystkie spełniły wymogi, wydano łącznie karty dla 359 osób.

Rodzinie przeżywającej trudności opiekuńczo – wychowawcze Ośrodek Pomocy Społecznej przydziela asystent rodziny, który prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania, poprzez realizację zadań tj.:

- opracowanie planu pracy a rodziną we współpracy z członkami rodzin i pracownikiem socjalnym, rejonowym,
- udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- motywowanie członków rodzin do aktywności społecznej, do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, do poszukiwania pracy itp.

W 2019 r. asystent rodziny objął pomocą 18 rodzin.

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną. W 2019 roku z terenu Gminy Ząbkowice Śląskie w pieczy zastępczej przebywała łącznie 39 dzieci, w tym w rodzinach zastępczych - 34 dzieci, w rodzinnym domu dziecka - 5 dzieci.

III. Analiza SWOT

REALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU NA TERENIE GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Wyszkolona kadra pracownicza. • Dobra współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodziny. • Realizacja programów osłonowych i profilaktycznych. • Zabezpieczenie w budżecie gminy środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niechęć osób do korzystania z poradnictwa specjalistycznego, tkwienie w uzależnieniu od pomocy społecznej. • Zbyt mała aktywność i gotowość ze strony społeczności lokalnej do współpracy. • Brak wczesnej diagnostyki problemów rodziny. • Brak aktywności klientów pomocy

<ul style="list-style-type: none"> • Otwartość na współpracę ze środowiskiem lokalnym. • Działanie lokalnych jednostek organizacyjnych, instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz lokalnego wsparcia. • Dostępność bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, również w godzinach popołudniowych. 	<p>społecznej w zakresie organizacji grup samopomocowy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczające środki finansowe na szerszą skalę działań na rzecz rodzin.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość pozyskania środków finansowych zewnętrznych. • Rosnąca świadomość społeczna. • Utworzenie stanowiska pracy - asystenta rodziny. • Kierowanie pomocy do konkretnych adresatów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Złożoność problemów rodzin. • Niespójne przepisy prawa. • Zatrącanie rodzinnych wartości. • Degradacja relacji rodzinnych.

IV. Odbiorcy programu

Odbiorcami programu są:

- 1) Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 2) Dzieci i młodzież którym rodzina nie zapewnia i nie sprawuje należytej opieki,
- 3) Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

Adresatami programu są w szczególności następujące rodziny i dzieci :

1. Rodziny niezaradne życiowo

Programem mogą zostać objęte rodziny, które nie posiadają zdolności wychowawczych i popełniają błędy wychowawcze. W takiej rodzinie brak jest stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa. Innymi słowy dysfunkcyjność rodziny wpływa na załamanie struktury relacji rodzinnej. Wtedy też rodzina jako podstawowa komórka społeczna nie może spełniać podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Najczęściej problemy w takich rodzinach wynikają z niskiego poziomu wykształcenia rodziców czy też trudnej sytuacji materialno-bytowej.

2. Rodziny z problemem ubóstwa obarczone bezrobociem

Rodziny naznaczone ubóstwem, często wynikającym z braku pracy, są tą częścią społeczeństwa, która jest zagrożona dezorganizacją pracy rodziny. Wiele osób korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich boryka się z problemem bezrobocia. Brak pracy jest czynnikiem, który ma wpływ na zaspakajanie podstawowych potrzeb rodziny i prowadzi do narastania kwestii ubóstwa.

3. Rodziny dotknięte przemocą

Liczba rodzin dotkniętych przemocą wzrasta. W 2019 r. do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Ząbkowicach Śląskich wpłynęło 72 „Niebieskie Karty”. Przemoc fizyczna i psychiczna nie znajduje swego źródła tylko w rodzinach z obniżoną sprawnością bytową i materialną. Coraz częściej problem dotyczy rodzin pełnych, dobrze sytuowanych materialnie oraz ludzi wykształconych. Niestety, tylko nieliczne z rodzin dotkniętych przemocą zgłaszają swój problem. Często temat przemocy domowej pozostaje nadal w tzw. „czterech ścianach”.

4. Dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym

Dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym mają na ogół problemy w sferze emocjonalnej. Ich zaburzenia nie pozwalają na prawidłowe funkcjonowanie. W taki sposób dziecko z głębokim deficytem emocjonalnym nie wykształtuje odpowiedniej hierarchii wartości. Proces ukierunkowania dziecka jest niezwykle trudnym procesem, który pochłania wiele pracy i wysiłku. Na niedostosowanie społeczne dzieci duży wpływ ma środowisko pierwotne, którym jest rodzina oraz rozwój cywilizacji i technologii, a także środowisko rówieśnicze.

Nie mniej jednak rodzina niezależnie od tego jak funkcjonuje, czy jest środowiskiem zdrowym i wartościowym moralnie, czy też przejawia wyraźne cechy patologii - w każdym przypadku kształtuje osobowość, postawę społeczną, wyznacza koleje losu dziecka.

V. Cele programu

Cel główny 1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka, zapewnienie szczególnej ochrony dziecka w rodzinach zagrożonych		
Cele szczegółowe	wskaźniki realizacji działań	Realizatorzy
1) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom	- liczba i formy udzielonej pomocy - liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą	OPS
2) objęcie dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci	- liczba dzieci korzystających z posiłków - liczba rodzin korzystających z pomocy Banku Żywności	OPS,
3) kierowanie dzieci na zajęcia do placówek wsparcia dziennego.	- liczba dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego	Świetlice środowiskowe, placówki oświatowe,
4) kierowanie dzieci na kolonie i obozy realizujące programy przeciwdziałania uzależnieniom.	liczba dzieci uczęszczających w tych koloniach i obozach	Placówki oświatowe, UM, GKRPA
5) monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	- liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem	OPS, Placówki oświatowe,
6) zapewnienie osobom doznającym przemocy miejsc w OIK, hostelu	- liczba osób dorosłych i dzieci przebywających w OIK, hostelu	OPS, PCPR, OIK w Bardo
7) zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	- liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach - wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach	PCPR, OPS
Cel główny 2. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.		
Cele szczegółowe	wskaźniki realizacji działań	Realizatorzy
1) zapewnienie opieki asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	- liczba asystentów pracujących na rzecz mieszkańców gminy Ząbkowice Śląskie - liczba rodzin, którym przydzielono asystenta, z podziałem na rodziny z dziećmi i rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej	OPS
2) organizacja warsztatów i szkoleń oraz umożliwienie uczestniczenia w warsztatach przez asystentów rodziny	- liczba szkoleń i warsztatów - liczba uczestników	OPS, UM
3) dofinansowanie działalności placówek wsparcia dziennego na terenie gminy oraz zapewnienie środków finansowych na utworzenie nowych placówek	- liczba działających placówek - liczba nowo powstałych placówek - liczba dzieci objętych opieką placówek	UM
4) zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i	- liczba i rodzaj miejsc poradnictwa specjalistycznego	UM, OPS, PCPR, Organizacje

informowanie o miejscach pomocy	- liczba osób i udzielonych porad z podziałem na kategorie problemowe - liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy	pozarządowe
5) podnoszenie kompetencji rodzin tego wymagających w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, konsultacji i poradnictwa oraz udostępnianie literatury fachowej	- liczba i rodzaj działań - liczba rodzin objętych działaniami - rodzaj grup zawodowych zaangażowanych w działania	UM, OPS, PCPR, Organizacje pozarządowe
6) działania aktywizujące zawodowo i społecznie na rzecz rodzin, w których opiekunowie pozostają bez pracy, w ramach projektu aktywnej integracji	- liczba osób i rodzin objętych projektem - liczba osób objętych kontraktami socjalnymi - liczba osób, które ukończyły kursy zawodowe - liczba osób, które podjęły zatrudnienie w trakcie udziału w projekcie - liczba osób i rodzin objętych działaniami środowiskowymi, z podziałem na rodzaj działań	OPS, PUP
7) monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców	- liczba rodzin objętych monitorowaniem	OPS, GZI, GKRPA
8) umożliwienie funkcjonowania na terenie gminy rodzin wspierających	- liczba rodzin wspierających	OPS, PCPR, UM
9) monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem, w tym niewydolnych wychowawczo, w których występują problemy przemocy, uzależnień lub długotrwała choroba, poprzez: - wypracowanie procedur służących wyłonieniu środowisk wymagających szczególnego nadzoru, - wypracowanie procedury dotyczącej analizy sytuacji rodziny pod kątem zasadności przydzielenia asystenta rodziny, - wypracowanie i wdrożenie standardów pracy z rodziną wieloprotblemową, - podsumowanie i analizę efektów pracy z rodziną	- liczba i opis wypracowanych procedur - liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitoringiem i procedurami	OPS, GKRPA, GZI, PCPR

VI. Realizatorzy programu

W celu zwiększeniu skuteczności w osiągnięciu zakładanych celów zawartych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny, w realizację zadań zaangażowane będą instytucje pomocowe działające w szczególności na rzecz rodzin i dzieci:

- Urząd Miejski Ząbkowice Śląskie,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śląskich,
- Szkoły i placówki oświatowe, przedszkola,
- Placówki służby zdrowia,
- Organizacje pozarządowe, w szczególności działające na rzecz dziecka i rodziny,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Bardo,
- Komenda Powiatowa Policji w Ząbkowicach Śląskich,

VII. Finansowanie

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021 - 2023 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Ząbkowice Śląskie, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VII. Monitorowanie

Program będzie koordynowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie.

Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami, fundacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021 – 2023 jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku przedstawiane będzie Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021 – 2023 zakłada tworzenie warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci. Założenie aktywizacji rodzin, pracy samopomocowej wymagać będzie włączenia adresatów programu do formułowania jego celów. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promocja rodzinnego stylu życia. Wskazane propozycje zawierają przede wszystkim działania profilaktyczne i wspierające. W celu osiągnięcia zamierzonych celów w realizację programu będą włączone również instytucje, placówki i organizacje pozarządowe, które swoimi działaniami wspierają dziecko i rodzinę. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 713 ze zm.) do wyłącznej właściwości rady gminy należy stanowanie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami.

Przyjęcie niniejszej uchwały wynika z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 821) i stanowi jedno z wielu zadań jakie powierzone zostały samorządom do realizacji od 1- go stycznia 2012 roku.

Celem Gminnego programu wspierania rodziny w Gminie Ząbkowice Śląskie jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, a związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, jak i również profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

Biorąc powyższe pod uwagę wprowadzenie niniejszej uchwały uważa się za zasadne.

Sporządziła: Izabela Lisowska Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich